

АНКЕТА О НАСИЉУ

Поштовани учениче,

Ова АНКЕТА ће нам помоћи да сазнамо колико је насиље присутно у нашој школи. Молимо вас да искрено одговорите на питања пред вама, како бисте нам помогли да спречимо насиље у школи, уколико га има.

На питања ћеш одговарати тако што ћеш заокружити слово испред понуђеног одговора, који најбоље изражава твоје мишљење, заокружити ДА или НЕ или кратко да напишеш одговор.

1. Да ли мислиш да у нашој школи постоји насиље:

- а) Ученика према другом ученику ДА НЕ
- б) наставника према ученику ДА НЕ
- ц) ученика према наставнику ДА НЕ

2. Ко су најчешће жртве насиља међу ученицима:

- а) надарени ученици
- б) лоши ученици
- ц) просечни ученици
- д) немирни ученици

3. Да ли је насиље чешће над:

- а) девојчицама
- б) дечацима
- ц) подједнако

4. Који типови насиља међу децом су најзаступљенији:

- а) давање погрдних имена
- б) исмевање и задиркивање на болан начин
- ц) ширење лажних гласина и покушај да се одврате друга деца од дружења са жртвом
- д) физичко насиље
- е) нешто друго
(наведи) _____

5. Да ли си и сам био жртва насиља? ДА НЕ

6. Шта чиниш када неко над тобом врши насиље:

а) саопштим родитељима да ме неко малтретира

б) саопштим неком у школи (наставнику, педагогу...)

ц) саопштим другу, другарици

д) никоме, ћутим о томе

7. Како реагујеш када приметиш насиље над неким:

а) покушам да спречим

б) ништа, мада мислим да би требало

ц) ништа, није то моја ствар

д) пријавим наставнику

е) кажем родитељима

8. Нећу пријавити насиље јер:

а) то није моја ствар

б) та особа ми није блиска

ц) нећу да будем цинкарош

д) ако пријавим, ја сам следећа жртва

9. Да ли си добијао узнемирујуће поруке мејлом или на чету? ДА НЕ

10. Да ли је неко о теби ширио неистине на друштвеним мрежама? ДА НЕ

11. Да ли је неко из твог окружења ширио говор мржње или мржње уопште путем интернета? ДА НЕ

12. У мом окружењу најприсутнија врста насиља је:

а) физичко

б) вербално

ц) социјално (искључивање из група, оговарање...)

д) насиље на друштвеним мрежама, интернету, мобилним телефоном исл.

е) нема насиља у мом окружењу

13. Да ли слушаш оговарања друге деце? ДА НЕ

14. Да ли учествујеш у оговарању других? ДА НЕ

15. Да ли лајкујеш статусе који лоше говоре о некој особи? ДА НЕ

16. Да ли је неко од твојих пријатеља морао да угаси фејсбук профил? ДА НЕ

17. Да ли си некада престао са неким да се дружиш по наговору друга или другарице?
ДА НЕ

18. Да ли сматраш да је искључивање некога из друштва облик насиља? ДА НЕ

19. Да ли користиш псовке? ДА НЕ

20. Да ли сматраш да је псовање врста насиља? ДА НЕ

21. Да ли си се некада потукао са неким? ДА НЕ

22. Да ли си некад учествовао у организованим тучама? ДА НЕ

23. Да ли сматраш да је твоја школа безбедно место? ДА НЕ

24. Да ли се у твојој школи реагује на насиље? ДА НЕ

25. Да ли сматраш да су васпитне и васпитно-дисциплинске мере примењене на починиоце насиља у школи:

а) одговарајуће

б) сувише строге

ц) сувише благе

АНАЛИЗА АНКЕТЕ О НАСИЉУ ОКТОБАР-НОВЕМБАР 2023. ГОДИНА

Упитник је реализован у старијим разредима, у месецу октобру 2023. године.

Попуњавању је приступило 47 ученика, који у школској 2023/24. години похађају 5,6,7 и 8. разред.

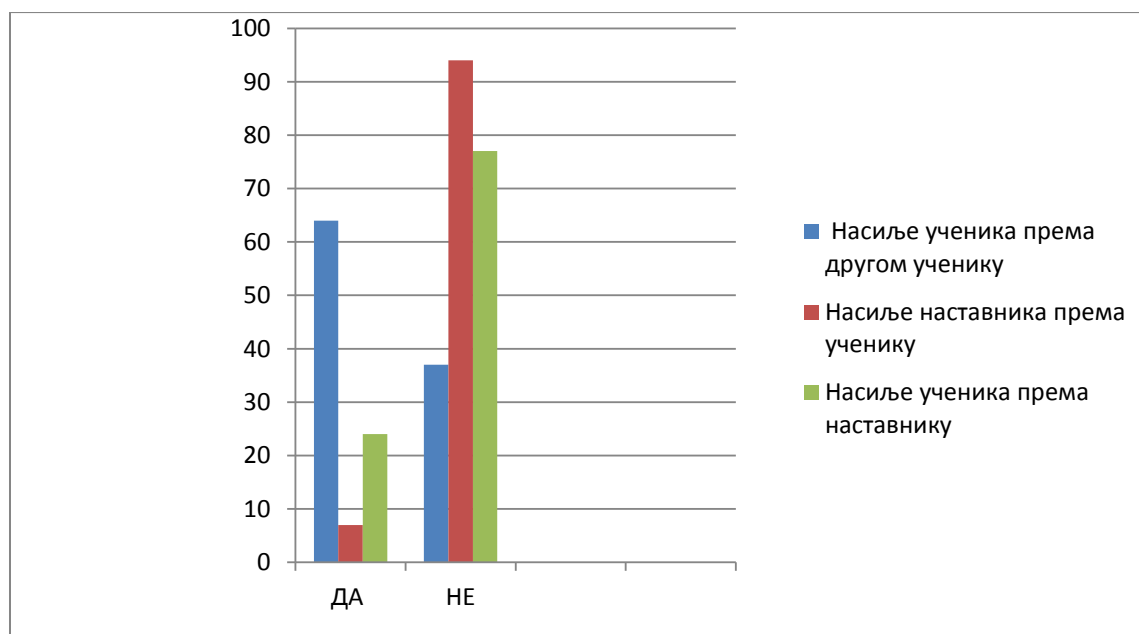
Циљ анкетирања ученика је испитати колико је распрострањено вршњачко насиље у школи, које се стратегије користе за његово решавање, шта је с интернетским вршњачким насиљем путем друштвених мрежа. Резултати нашег истраживања указују на то да је школа активна у решавању проблема понашања вршњачког насиља.

На питање Да ли мислиш да у нашој школи постоји насиље:

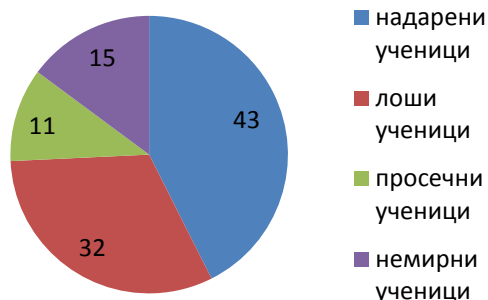
ученика према другом ученику, позитивно је одговорило 30 ученика или 64%, негативно 17 ученика или 37%;

наставника према ученику, позитивно је одговорило 3 ученика или 7%, негативно 44 ученика или 94%;

ученика према наставнику, позитивно је одговорило 11 ученика или 24%, негативно 36 ученика или 77%.

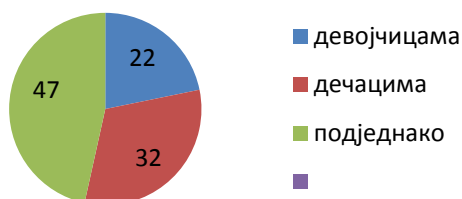

Ко су најчешће жртве насиља међу ученицима

Ко су најчешће жртве насиља међу ученицима, њих 20 или 43% је одговорило да су то надарени ученици, затим лоши ученици – 32%, нешто мање насиљу су, према мишљењу ученика, изложени просечни- 11% и немирни ученици - 15% .

Учесталост насиља над

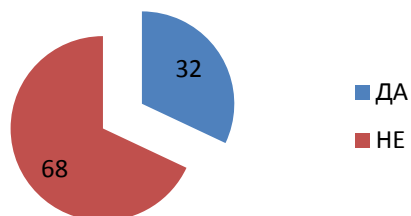
Када смо питали ученике о учесталости насиља у зависности од пола ученика, одговорили су да је насиље подједнако учестало над дечацима и девојчицама, више учестало над дечацима, а мање над девојчицама.

Типови насиља међу децом

Према подацима добијеним о заступљености типова насиља међу децом, најзаступљеније је исмевање и задиркивање на болан начин, 22 ученика (47%) су се одлучила за тај одговор, мање заступљено је ширење лажних гласина и покушај да се одврате друга деца од дружења са жртвом (22%), физичко насиље је, према изјашњавању испитаника заступљено 17%, а давање погрдних имена 14%. Неко други тип насиља није навео ниједан ученик.

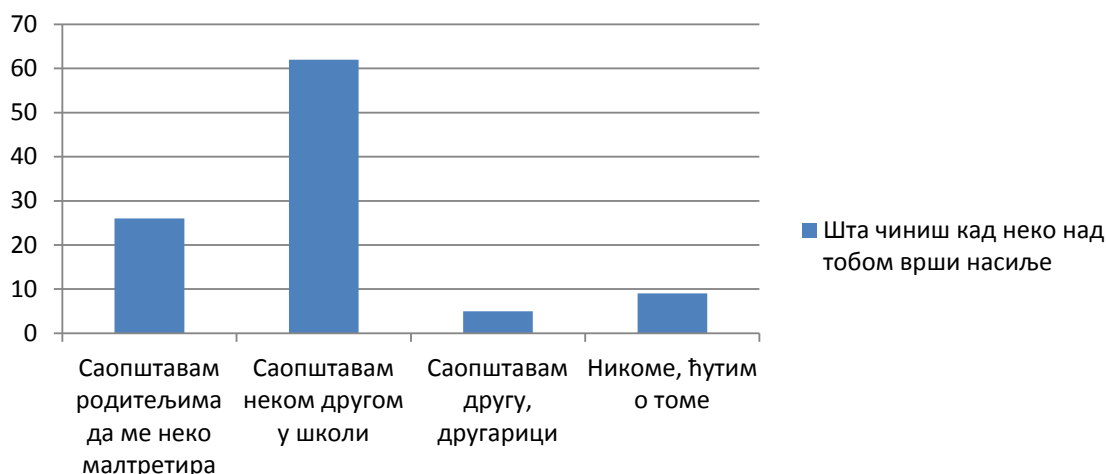
Да ли си и сам био жртва насиља

На питање „Да ли си и сам био жртва насиља?“, позитивно је одговорило 15, а негативно 32 испитаника. Охрабрујућа је чињеница што је позитивно одговорио мањи број ученика, али и забрињавајуће што од укупног броја испитаника, њих 15 сматра да су били жртве насиља. Како у школи не постоји толеранција на било који вид непримереног понашања, потребно је, у складу са добијеним резултатима, појачати васпитни рад и додатно едуковати ученике, родитеље и запослене о препознавању, превенцији и интервенцији у случају насиља.

На питање „Шта чиниш кад над тобом неко врши насиље?“, саопштим родитељима да ме неко малтретира заокружило је 12 ученика, или 26%, саопштим неком у школи (наставнику, педагогу...) 62% или, 29 ученика, саопштим другу, другарици 2 ученика, или 5% , никоме, ћутим о томе 9%. Пошто је више од половине одговора под б), можемо сматрати да су ученици добро информисани о томе коме се у школи обратити када се насиље догоди, али на основу резултата из претходног питања, може се закључити да сви ученици, из неких разлога, насиље и не пријављују, иако знају коме га у школи могу пријавити.

Шта чиниш кад неко над тобом врши насиље

Када је реч о начину реаговања на насиље, највећи број ученика, њих 23 или 49% покушава да га спречи, пријави наставнику њих 17 или 37%, 4 ученика или 9% кажу родитељима, 2 ученика не предузимају ништа, а 1 ништа не покушава, мада мисли да би требало. Резултати показују да ученици наше школе имају свест о томе да о насиљу не треба ћутати, већ га пријавити. Потребно је имати континуитет у неговању добре социјалне климе и у подршци пожељних модела понашања. Омогућити ученицима њихову промоцију, али их и редовно обавештавати о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама и делима због којих су изречене. Пошто је највише њих изјавило да би покушало да спречи насиље, потребно је упознати их са радњама које они могу да предузму у спречавању насиља и ко су актери у случају пријаве и идентификације насиља.

Испитаници наводе да неће пријавити насиље јер то није њихова ствар, њих 10 или 21%, за опцију та особа ми није блиска одлучило се 8 ученика или 17%, не пријављују јер неће да буду цинкароши њих 25%, ако пријави, следећа је жртва, сматра 17 ученика или 36%.

Из ових одговора се може приметити да је заступљено прилично одсуство емпатије и саосећаја према друговима из школе, али и страх од последица, уколико се неко означи као насилник. Потребно је радити на оснаживању ученика и њиховој мотивацији да пријављују насиље, пошто су ученици, можда, најважнији извор информација, с обзиром на то да се насиље најчешће дешава без присуства одраслих.

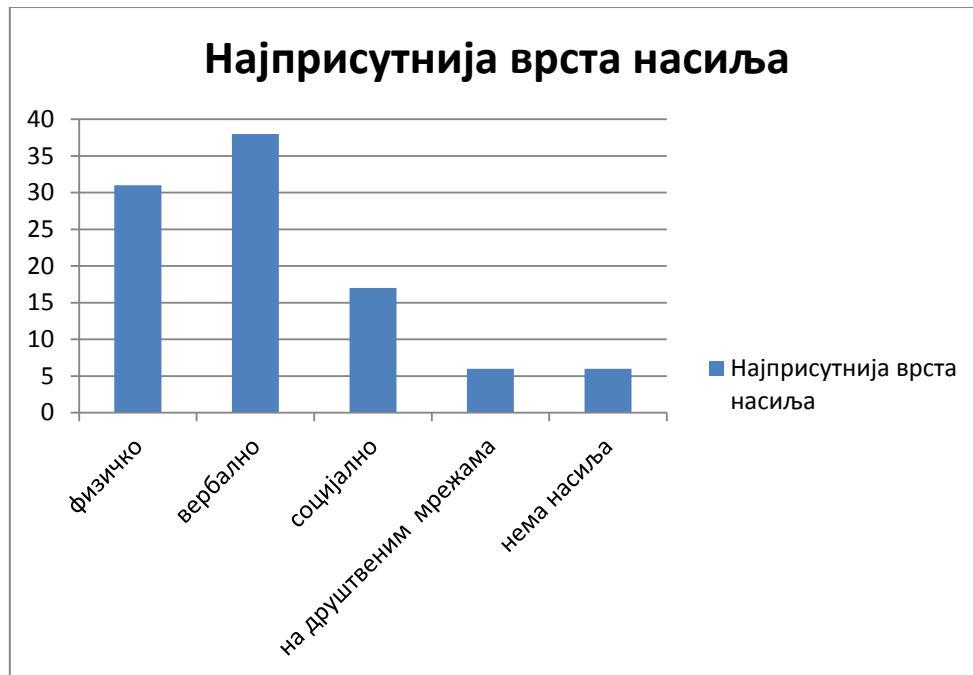
На питање „Да ли си добијао узнемирујуће поруке мејлом или на чету?“ за ДА се одлучило 10 ученика или 21%, а за НЕ 37 ученика или 79%.

Мишљења сам да је оваквом резултату у многоме допринела политика школе када је реч о забрани употребе мобилних телефона, честа обавештења и индивидуални разговори и едукација родитеља и ученика које обављају одељењске старешине и педагог школе о превенцији и контроли употребе мобилног телефона као и када се догоде злоупотребе на друштвеним мрежама где су учесници или жртве наши ученици.

Ширење неистина на друштвеним мрежама о себи доживело је 29% испитаника, а није 71%, а са говором мржње који је ширен у околини сусрело се 17 ученика или 36%, а није 30 њих или 64%.

Од 47 ученика обухваћених овим анкетирањем, њих 15 или 31% сматра да је у њиховом окружењу најприсутнија врста насиља физичко насиље, њих 18 или 38% вербално, 8 или 17% социјално (искључивање из група, оговарање...), 3 ученика или 6% сматра да је најприсутније насиље на друштвеним мрежама, интернету, мобилним телефоном исл, а њих 3 или 6% сматра да нема насиља у окружењу.

Чињеница је да насиље у школи представља феномен који је дугогодишњи пратилац школовања многе деце и да је присутно и у нашој школи. Школа користи Законом прописане процедуре и изграђено поверење са ученицима и родитељима као и добру сарадњу са свим институцијама од значаја за спречавање насиља у школи. Резултати показују да је потребно стално унапређивати социјалну климу у одељењима, пошто ученици у истим групама или одељењима постају све сличнија због заједничког усвајања групних норми и стандарда. Значајну улогу у креирању климе у одељењу има одељењски старшина и сама структура одељења.

На питање „Да ли слушаш оговарања друге деце?“ са ДА је одговорило 15 ученика, или 31%, а са НЕ 69% или 32 ученика, „Да ли учествујеш у оговарању других?“ за ДА се одлучило 5 ученика или 10%, за НЕ 42 ученика или 90%.

Један од карактеристичних страхова који се јављају у овом периоду и везан је за школу, је страх од оговарања. Најпре треба препознати дете које је изложено овом виду насиља и помоћи му да га превазиђе. С обзиром на то да се често код овакве деце јавља и недостатак самоповерења и осећање инфериорности, делотворније је храбрити га, а у одељењу и групи утицати на промене у понашању деце склоне насиљу.

Када је речо насиљу на интернету, ученици су одговарали на следећа питања:

- „Да ли лајкујеш статусе који лоше говоре о некој особи?“ - да то ради рекло је 6 ученика, или 12%, а да то не ради изјавило је 88%, или 41 ученик.

- „Да ли је неко од твојих пријатеља морао да угаси фејсбук профил?“ - ДА је рекло 6 ученика, или 12%, НЕ 41 ученик, или 88%.

Резултати одговора су овакви из разлога што се у школи стално ради на подизању нивоа дигиталне писмености ученика кроз редовну наставу, часове одељењског старешине и упознавањем ученика и родитеља о значају и намени националне платформе за превенцију насиља које укључује децу „ЧУВАМ ТЕ.“

Са друге стране, постоји могућност да су ученици одговорили на овакав начин пошто знају шта су пожељни и друштвено прихватљиви одговори и негативан став према било ком виду насиља се очекује од сваког појединца.

Питали смо их и за мишљење о вербалном и социјалном насиљу:

„ Да ли си некада престао са неким да се дружиш по наговору друга или другарице?“ Од њих 47, 8 или 17% ученика се изјаснило за позитиван одговор, а 39 или 83% за негативан одговор.

„ Да ли сматраш да је искључивање некога из друштва облик насиља?“ За ДА су се изјаснила 33 ученика, или 70%, а за НЕ 30%, или 14 ученика.

Да користи псовке, рекло је 15 ученика, или 31%, а да их не користи 32 ученика, или 69%, а да је псовање врста насиља мисли 33 ученика, или 70% испитаника, а тако не мисли 30% ученика.

Упитник је садржао и сет питања који се односи на физичко насиље, где њих 27, или 57% изјављује да се потукло са неким , њих 20 или 43% да то није чинило. У организованим тучама су учествовала 4 ученика, или 8%, а њих 43, или 92% није. Добијени податак је забрињавајући, пошто школа има развијену мрежу заштите и утврђене процедуре , али се може објаснити тиме што ученици често не пријављују насиље чије су жртве или посматрачи. Могуће је да се насиље дешава у окружењу ван школе.

Ученици обухваћени анкетом углавном сматрају да је њихова школа безбедно место, њих 40, или 85% , а тако не мисли 7 ученика, или 15%. Мишљења су да се у школи реагује у потпуности на насиље (12 или 25%) и да се не реагује – 35 ученика или 75%. Из овога се може закључити да ученици нису довољно упознати са Правилником о материјалној, васпитној и васпитно-дисциплинској одговорности ученика, изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама, појачаним и друштвено корисним радом ученика којима су мере изречене. Потребно је јавно, путем обавештења, благовремено, обавештавати ученике о поступцима и изреченим мерама према ученицима који су учинили лакшу или тежу повреду ученичке обавезе. Тиме ће школа стећи поверење код ученика, али их и упознати са чињеницом да се у школском окружењу не толерише никакав вид насилног понашања.

Може се рећи да ученици нису озбиљно приступили попуњавању анкете, пошто су њихови одговори контрадикторни, међусобно се искључују. На овај закључак наводе и одговорина питање „Да ли сматраш да су васпитне и васпитно-дисциплинске мере примењене на починиоце насиља у школи: одговарајуће, сувише строге, сувише благе“, они су одговорили на следећи начин: одговарајуће 26 ученика или 55% , сувише строге 11 ученика или 23%, сувише благе њих 10 или 22%.

Према овоме, сматрају да је политика школе која се води у правцу сузбијања и реаговања на насиље добра. Само њих 10 сматра да изречене мере нису довољне за насилно понашање у школи.

ЗАКЉУЧАК

Истраживање указује на то да се у школи појављују повремени инциденти вршњачког насиља, али се приступа спречавању и решавању проблема. Школа увек предузима кораке како би решила појединачне случајеве вршњачког насиља. Ти кораци обухватају све законом и правилницима прописане процедуре. Обављају се индивидуални разговори, састанци Тимова и дијалог између ученика и њихових родитеља у току поступка. Редовно се остварује сарадња са Центром за социјални рад.

У основним школама најчешћи облик насиља је вербално насиље, односно социјално и психичко насиље. Ако се не реагује благовремено на ове облике насиља, оно најчешће прераста у физичко. Потребно је радити на томе да децу оснажимо да препознају и пријаве сваки облик насиља. Друштвени контекст се мења, а данас су деца много упућенија и више пријављују неке облике насиља које раније нису пријављивали. Помоћ је увек потребна и оном над ким се врши насиље и оном ко врши насиље.

На жалост, ни наша школа не заостаје у погледу вршњачког интернетског насиља. Важно је поставити јасна правила коришћења интернета и мобилног телефона у школској средини. Школа је то учинила доношењем нових Правила понашања и Одуке о употреби мобилног телефона. Свакако је важно ставити нагласак на упознавање деце и њихових родитеља са одговорношћу коју свако од нас има када се користи модерном технологијом (мобилним, интернетом) у комуникацији с другима. Такође, потребно је дефинисати последице за оне који крше правила или чине насиље, што је саставни део Закона, Одлука и Правилника.

Важно је омогућити деци да имају поверење у одрасле, а за то треба да се побрину одрасли. У породици и у школи треба јачати самопоштовање и самопоуздање код деце. Оно што је јако важно за дете, ако препознамо да је жртва насиља, је да се сви одрасли, родитељи, наставници и педагог укључе да детету пруже подршку и оснаже га, јер се дете које трпи вршњачко насиље осећа одбачено. Важно је да ми будемо уз дете и да му помогнемо да превазиђе, за њега, доживљену непријатност или трауму.

